

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO GOSPODARSTVA

I ODRŽIVOG RAZVOJA

ZAVOD ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I PRIRODE

**Stručno obrazloženje za izradu Pravilnika o popisu stanišnih
tipova i karti staništa**

KLASA: 612-07/18-11/01

URBROJ: 517-20-5

Zagreb, prosinac 2020.

Stručno obrazloženje za izradu Pravilnika o popisu stanišnih tipova i karti staništa

Izrada

dr. sc. Tamara Kirin

Vida Posavec Vukelić

Suradnja

dr. sc. Jana Bedek

Katja Jelić

dr. sc. Petra Rodić

Ramona Topić

p.o. Ravnatelj

dr. sc. Aljoša Duplić

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Zavod za zaštitu okoliša i prirode, Radnička
cesta 80/7, 1000 Zagreb, Hrvatska

Sadržaj

1. Uvod	3
2. Revizija Nacionalne klasifikacije staništa i prijedlog izmjene Priloga I Pravilnika.....	4
3. Prijedlog izmjena Priloga II Pravilnika	14
4. Prijedlog izmjena Priloga III Pravilnika.....	15
5. Prilozi.....	20

1. Uvod

U okviru komponente II projekta integracije mreže NATURA 2000 u Hrvatskoj („Natura 2000 Integration Project“, NIP projekt) izrađena je nova karta prirodnih i polu-prirodnih kopnenih nešumskih i slatkovodnih staništa Republike Hrvatske u mjerilu 1: 25 000. Metodologija izrade karte staništa uključivala je kombinaciju interpretacije satelitskih i digitalnih orto-foto snimki i terenskog rada, te je tijekom trogodišnjeg terenskog rada prikupljeno više od 64 000 terenskih točaka sa podacima o stanišnim tipovima.

Paralelno sa prikupljanjem terenskih podataka i novim saznanjima o staništima prisutnim u Hrvatskoj provedena je i revizija Nacionalne klasifikacije staništa (NKS) koja je uključivala:

- dodavanje novootkrivenih ili novoopisanih stanišnih tipova koji do sada nisu bili uključeni u NKS
- brisanje pojedinih stanišnih tipova za koje je utvrđeno da ne dolaze na području Republike Hrvatske iz NKS-a
- sintaksonomsku reviziju klasifikacije pojedinih stanišnih tipova
- korekcije ili nadopune naziva i/ili opisa staništa navedenih u NKS-u.

Dodatno, novim spoznajama o stanišnim tipovima prisutnima u Hrvatskoj, provedena je i revizija stanišnih tipova od interesa za EU zastupljenih na području Republike Hrvatske, koja je uključivala dodavanje novih staništa na popis stanišnih tipova od interesa za EU, ali i brisanje pojedinih staništa za koje je utvrđeno da ne postoje na teritoriju Republike Hrvatske.

Također, revizijom je predloženo uvrštavanje jednog novog stanišnog tipa sa Dodatka I Direktive Vijeća 92/43/EEZ o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (Direktiva o staništima) koji do sada nije bio evidentiran u Republici Hrvatskoj.

Slijedom iznesenoga, uslijed novih saznanja i podataka o staništima prisutnim na području Republike Hrvatske, postoji potreba za izradom novog Pravilnika te izmjena Priloga I-III. Ovim putem Zavod za zaštitu okoliša i prirode objašnjava predložene promjene u Prilozima novog Pravilnika.

2. Revizija Nacionalne klasifikacije staništa i prijedlog izmjene Priloga I Pravilnika

Prilikom izrade nove karte kopnenih prirodnih i poluprirodnih ne-šumskih i slatkovodnih staništa Republike Hrvatske prikupljen je velik broj novih terenskih podataka o staništima u Republici Hrvatskoj. Opsežnim terenskim radom dobivena su recentna saznanja o prisutnosti pojedinih stanišnih tipova na teritoriju Republike Hrvatske, te o njihovoj prostornoj rasprostranjenosti. Stoga je nužna bila i revizija Nacionalne klasifikacije staništa (NKS) koja objedinjuje ukupan popis stanišnih tipova prisutnih na području Republike Hrvatske, donosi njihove detaljne opise te daje sintaksonomski pregled vegetacije.

Provedena revizija NKS-a uključivala je:

1. dodavanje novoopisanih ili novotkrivenih biljnih zajednica ili sastojina na području RH koje do sada nisu bile uključene u NKS
2. brisanje određenih staništa za koje je utvrđeno da ne dolaze na području RH iz NKS-a
3. sintaksonomsku reviziju postojeće klasifikacije pojedinih staništa
4. izmjenu ili nadopunu naziva i/ili opisa određenih stanišnih tipova

Nova revidirana verzija NKS-a nalazi se u Prilogu I ovog obrazloženja, a radi lakše usporedbe u Prilogu IV uspoređeni su Prilozi I novog i starog Pravilnika i unesene promjene evidentirane su bojama:

- žuto – novi stanišni tip koji do sada nije bio evidentiran NKS-om
- zeleno – izbrisani stanišni tip
- plavo – staništa koja su uslijed sintaksonomske revizije promijenila klasifikacijsko mjesto u NKS-u i staništa kojima je korigiran naziv ili opis

Postojeća Nacionalna klasifikacija staništa, odnosno popis staništa sa Priloga I Pravilnika, nadopunjen je sa 45 novih stanišnih tipova koji do sada nisu bili na popisu staništa prisutnih u Republici Hrvatskoj. Sumarni pregled novih staništa dan je u Tablici 1. Za svako stanište naveden je njegov klasifikacijski kod sukladno principu kodiranja staništa

u NKS-u, hrvatski naziv i obrazloženje za uvrštenje staništa u NKS.

Tablica 1. Popis stanišnih tipova kojima je nadopunjena postojeća NKS

NKS kod	Naziv stanišnog tipa	Obrazloženje
A.1.2.1.6.	Neobrasla dna povremenih stajaćica (suha faza)	Novi stanišni tip dodan na temelju revizije 2016, budući je zabilježeno da ovo stanište nedostaje unatoč postojanju A.1.2.1.5. Dna povremenih stajaćica (vodena faza) što obuhvaća samo jedan period ovog stanišnog tipa
A.4.1.1.17.	Sastojine trobridog oblića	Nalazišta ovih sastojina nalaze se u Kolanskom polju na Pagu i na Vranskom jezeru
A.4.1.3.7.	Sastojine vrste dvoredni paspalum	Nalazišta ovih sastojina postoje na više lokaliteta u RH
A.4.2.1.5.	Zajednica četverobridne jezenice	Nalazišta na Odranskom polju i Fužinama
A.4.2.1.6.	Sastojine žabljeg sita	Nalazišta na Kolanskom polju
B.1.3.1.3.	Zajednica uskolisne šašike i učkarskog zvončića	Zajednica opisana 2014.
B.1.3.2.3.	Zajednica krhke papratke i učkarskog zvončića	Zajednica opisana 2014.
B.1.5.	Serpentinske stijene	Nalazište na Zrinskoj gori
B.2.1.1.6.	Točilo mahovinaste merinke i vapnenačke lastreje	Nalazišta na Velebitu
B.2.1.2.	Vlažna, dugo snijegom pokrivena točila i blokovi stijena	Zajednica opisana 1949.
B.2.1.2.1.	Zajednica mahovina i sitne pušine	Zajednica opisana 2004.
B.2.4.	Pionirske zajednice na karbonatnim osulinama	Postoji u RH ali do sada nije bilo opisano u NKS-u
B.2.4.1.	Pionirska zajednica sukulenata	Postoji u RH ali do sada nije bilo opisano u NKS-u
B.2.4.2.	Sastojine planinske hrapavice	Nalazišta u Lici
C.1.1.1.7.	Cret peterocvjetne jezernice	Nalazište na Plitvičkim jezerima

NKS kod	Naziv stanišnog tipa	Obrazloženje
C.2.3.2.13.	Intenzivno šišane tratine	Brojna nalazišta u RH
C.2.5.3.	Vlažni mediteranski pašnjaci	Postoji u RH ali do sada nije bilo opisano u NKS-u
C.2.5.3.1.	Vlažni visoki mediteranski pašnjaci	Postoji u RH ali do sada nije bilo opisano u NKS-u
C.3.1.2.	Subpanonski travnjaci na praporu	Nalazišta u Zmajevcu kod Vukovara
C.3.1.2.1.	Travnjak češljaste pirike	Nalazišta u Zmajevcu kod Vukovara
C.3.3.1.8.	Travnjak sadlerove šašike	Nalazišta na Strahinjčici
C.4.1.1.6.	Planinske rudine busenaste zvjezdoglavke i osmerolatičnog drijasa	Zajednica opisana 2004.
C.4.1.1.7.	Planinske rudine busenaste zvjezdoglavke i šiljasog šaša	Zajednica opisana 2005.
C.5.1.3.2.	Zajednica šumske suručke	Prema terenskim opažanjima, postoje velike površine sa sastojinama ove vrste, ali nisu pobliže analizirane
C.5.1.3.3.	Zajednica šumske krasuljice	Prema terenskim opažanjima, postoje velike površine sa sastojinama ove vrste, ali nisu pobliže analizirane
C.5.1.3.4.	Zajednica kaduljastog dubačca	Prema terenskim opažanjima, postoje velike površine sa sastojinama ove vrste, ali nisu pobliže analizirane
C.5.2.1.4.	Zajednica velikog žutog kolotoča	Prema terenskim opažanjima, postoje velike površine sa sastojinama ove vrste, ali nisu pobliže analizirane
C.5.3.1.5.	Zajednica mirisne čehulje	Nalazišta u Gorskom kotaru i na Žumberku
C.5.3.1.6.	Pretpaninski travnjaci busike	Nalazišta u Gorskom kotaru
D.1.1.2.	Vrbici pepeljaste i uškaste vrbe	Stanište nastaje zarastanjem vlažnih travnjaka (<i>Calthion</i> , <i>Deschampsion</i> , <i>Molinion</i>), a dodaje se u NKS zbog prepoznatljivog i karakterističnog izgleda i sve češćeg pojavljivanja.

NKS kod	Naziv stanišnog tipa	Obrazloženje
D.1.1.3.	Šikare trušljike	Novo stanište, razvija se na napuštenim livadama u Drežničkom polju.
D.3.2.3.	Zajednice dalmatinske metlike	Novi stanišni tip dodan kako bi se preciznije opisali stanišni tipovi prethodno objedinjeni unutar D.3.2.2..
D.3.2.3.1.	Šikare dalmatinske metlike	Novi stanišni tip dodan kako bi se preciznije opisali stanišni tipovi prethodno objedinjeni unutar D.3.2.2..
D.3.2.4.	Šikare kupine i oleandra	Novi stanišni tip dodan kako bi se preciznije opisali stanišni tipovi prethodno objedinjeni unutar D.3.2.2..
D.3.2.4.1.	Šikare kupine i oleandra	Novi stanišni tip dodan kako bi se preciznije opisali stanišni tipovi prethodno objedinjeni unutar D.3.2.2..
D.3.2.4.2.	Šikare kupine i konopljike	Novi stanišni tip dodan kako bi se preciznije opisali stanišni tipovi prethodno objedinjeni unutar D.3.2.2..
D.3.2.4.3.	Šikare drače i konopljike	Novi stanišni tip dodan kako bi se preciznije opisali stanišni tipovi prethodno objedinjeni unutar D.3.2.2..
D.3.2.4.4.	Šikare primorskog kršina i oleandra	Novi stanišni tip dodan kako bi se preciznije opisali stanišni tipovi prethodno objedinjeni unutar D.3.2.2..
D.3.4.2.5.	Bušik bušina i velike crnjuše	Stanišni tip prethodno nije bio opisan kao jedinstven, nego se smatralo da je jedan od već opisanih stanišnih tipova unutar D.3.4. Bušini.
D.3.4.2.7.	Sastojine feničke borovice	Sve češći stanišni tip na području sa uznapredovanom sukcesijom.
E.2.1.10.	Šuma poljskoga jasena s razmaknutim šašem	Dodaje se kako bi se dosadašnji "motovunski tip šume" podijelio na dvije sitaksonomski ispravno opisane asocijacije, Vukelić.
E.3.1.9.	Šuma hrasta lužnjaka i običnoga graba dinarskoga područja	Novi stanišni tip, prepoznat 2017. od strane profesora Vukelića

NKS kod	Naziv stanišnog tipa	Obrazloženje
E.3.1.10.	Šuma hrasta lužnjaka, običnoga graba i šparožine mediteranskoga područja	Dodaje se kako bi se dosadašnji "motovunski tip šume" podijelio na dvije sitaksonomski ispravno opisane asocijacije, Vukelić.
I.1.2.1.10.	Zajednica pustenastog dubačca i bijele marulje	Novo opisan stanišni tip
I.1.4.2.3.	Zajednica runjikastog jagušca i glavočiike vrste <i>Cirsium candelabrum</i>	Novo opisan stanišni tip
I.1.5.4.6.	Sastojine strane vrste žljezdasti nedirak	Nalazišta na više lokaliteta u RH
I.1.5.4.7.	Sastojine strane vrste dronjava pupavica	Nalazišta na više lokaliteta u RH
I.1.7.2.	Zajednica crvene lobode	Stanišni tip uvršten u NKS kako bi se bolje obuhvatio Natura stanišni tip 3270.
I.1.9.	Zapuštene površine zarasle stranim zeljastim vrstama	Nalazišta na više lokaliteta u RH
I.1.9.1.	Sastojine strane vrste obični trst	Nalazišta na više lokaliteta u RH
I.1.9.2.	Sastojine stranih svojiti roda <i>Reynoutria</i>	Nalazišta na više lokaliteta u RH
I.1.9.3.	Sastojine strane vrste cigansko perje	Nalazišta na više lokaliteta u RH
K.4.	Povremena krška jezera	Dodaje se kao novi kompleks staništa

Dodatno, 33 stanišna tipa izbrisana su iz NKS-a jer više ne dolaze na području Republike Hrvatske ili nisu validno sintaksonomski opisani te se ne smatraju prihvaćenim zajednicama. Sumarni pregled izbrisanih staništa dan je u Tablici 2., a za svako stanište naveden je njegov klasifikacijski kod sukladno principu kodiranja staništa u NKS-u, hrvatski naziv i obrazloženje brisanja staništa iz NKS-a.

Tablica 2. Popis stanišnih tipova koji su izbrisani iz NKS-a.

NKS kod	Stanišni tip	Obrazloženje
A.3.2.2.	Zajednice flotantne mješinke	Ne postoji u RH

NKS kod	Stanišni tip	Obrazloženje
A.3.3.3.1.	Zajednica lopoča i lokvanja	Isto kao i A.3.3.3.2. Vodenjara klasastog krocnja i lokvanja (<i>As. Myriophyllo-Nupharetum</i> Koch 1926)
A.4.1.1.2.	Tršćak obične trske i patuljastog rogoza	Posljednjih 40 godina ne postoji opažanje patuljastog rogoza u Hrvatskoj
A.4.1.1.15.	Zajednica idiroti	Iđirot ne gradi samostalnu zajednicu u RH, već uvijek dolazi sa pirevinom, a ta zajednica u NKS-u opisana je pod kodom A.4.1.1.10.
A.4.1.2.11.	Zajednica cretne bročike i obalnog šaša	Isto stanište kao i ono opisano pod kodom A.4.1.2.5.
A.4.1.2.13.	Zajednica <i>Caricetum otrubae</i>	Ne postoji u RH
A.4.1.2.18.	Zajednica jednopljevične jezernice	Ne postoji u RH, kriva determinacija
A.4.2.1.2.	Zajednica sitnog trpuca i razgranjene trnike	Ne postoji u RH, kriva determinacija
A.4.2.2.1.	Zajednica dvostupke i viličastog resastog šilja	Ne postoji u RH
B.2.1.1.2.	Zajednica planinskog mekinjaka	Ne postoji u RH
B.2.3.	Neobrasla točila	Neobrasla točila ne postoje u RH, sva imaju vegetaciju koliko god ona rijetka bila
B.4.1.2.1.	Klizišta	Izbrisano sa ove razine NKS, budući je već opisano u B.4.1.2.
B.4.1.3.1.	Površine erodirane vjetrom	Izbrisano sa ove razine NKS, budući je već opisano u B.4.1.3.
C.1.1.1.6.	Cret uskolisne suhoperke i bijele šiljkice	Nestalo u RH
C.2.1.	Prijelaz između visokih šaševa i higrofilnih travnjaka	Radi se o kompleksu staništa sastavljenom od više zajednica ili sastojina opisanih pod drugim kodovima u NKS-u

NKS kod	Stanišni tip	Obrazloženje
C.2.1.1.	Prijelaz između visokih šaševa i higrofilnih travnjaka	Radi se o kompleksu staništa sastavljenom od više zajednica ili sastojina opisanih pod drugim kodovima u NKS-u
C.2.1.1.1.	Prijelaz između visokih šaševa i higrofilnih travnjaka	Radi se o kompleksu staništa sastavljenom od više zajednica ili sastojina opisanih pod drugim kodovima u NKS-u
C.2.2.1.1.	Livade pilice i visokog trpuca	Nestalo u RH
C.2.2.1.3.	Poplavne livade ljekovite milice i ranog šaša	Nestalo u RH
C.2.2.2.2.	Livade bodljozobi i blijede djeteline	Nestalo u RH
C.2.3.1.3.	Zajednica višegodišnjeg ljulja	Isto kao i utrine ljulja utrinca i velikog trpuca (<i>Lolio-Plantaginetum</i>) koja je svrstana pod I.1.3.1.4. a sintaksonomski je pravilnija
C.2.3.3.	Srednjoeuropske brdske košance	Ne postoji u RH
C.2.5.1.3.	Livade močvarne trbulje i gomoljastog repka	Nestalo u RH
C.2.5.2.	Heleno-mezijske poplavne i vlažne livade	Nestalo u RH
C.2.5.2.1.	Livade žabnjaka i mješinstog repka	Nestalo u RH
C.3.4.1.	Zapadnoeuropske vrištine	Ne postoji u RH
C.3.4.3.1.	Zajednica vlasaste vlasulje	Nestalo u RH
C.3.5.1.7.	Kamenjarski pašnjak uspravnog ovsika i jadranske vlasulje	Jadranska vlasulja (<i>Festuca lapidosa</i>) je šire rasprostranjena te nema smisla ovo opisivati kao posebno stanište; Trinajstić to opisao samo na Braču
C.3.5.2.5.	Kamenjara crvenog primorskog vriska i šaša crljenike	Identično stanište kao i C.3.5.2.1.
C.3.5.3.5.	Travnjak uspravnog ovsika i brdskog šaša	Nestalo u RH

NKS kod	Stanišni tip	Obrazloženje
C.4.1.2.2.	Travnjaci dugodlake smilice i ljubičaste vlasulje	Sintaksonomski status nije potvrđen
C.5.1.3.1.	Zajednica srednje djeteline i obične turice	Ne postoji dokaz o ovom staništu
C.5.2.1.2.	Šumske čistine uskolisnog lupreja	Obuhvaćeno sa C.5.2.1.1.
C.5.3.1.3.	Zajednica gladca	Nije potvrđeno u RH
D.1.2.1.3.	Termofilne šikare brdskog vegetacijskog pojasa	Nije potvrđeno u RH
D.3.2.1.1.	Termofilne poplavne šikare	Pogrešna klasifikacija
D.3.2.2.	Sastojine (Galerije) oleandra	pogrešna klasifikacija
D.3.4.1.	Zapadnomediterranski bušici ružmarina	Ne dolazi u RH
E.2.1.9.	Šuma crne johe s močvarnim šašem	Dinarske sastojine uključene u E.2.1.6.
E.7.3.6.	Šuma smreke s tresetnim mahovinama	<i>Shagno-Piceetum</i> ne postoji u RH, lokaliteti na kojima se smatralo da se nalazi ovaj st tip u Europi se opisuju kao <i>Calamagrostio villosae-Piceetum abietis</i> . Detaljna sistematika u Hrvatskoj nije obavljena zbog čega su do daljnjeg lokaliteti na predijelu Kapele priključeni E.7.3.1.

Dodatno, prilikom revizije NKS-a uočeno je da su pojedine zajednice, odnosno stanišni tipovi, do sada bili krivo sintaksonomski svrstani. Stoga je revizija NKS-a uključivala i sintaksonomsku reviziju pojedinih staništa, odnosno promjenu njihovog klasifikacijskog mjesta unutar NKS-a. Sintaksonomska revizija uključuje 18 staništa, a njihov sumarni pregled dan je u Tablici 3. Uz svako stanište naveden je njegov dosadašnji NKS kod, novi NKS kod i hrvatski naziv.

Tablica 3. Popis stanišnih tipova s kojima je provedena klasifikacijska revizija

Dosadašnji NKS kod	Novi NKS kod	NKS naziv
A.3.2.2.1.	A.3.2.1.8.	Zajednica vodenih leća i obične mješinke
C.2.3.1.2.	C.2.3.2.11.	Livade grozdastog ovsika i trave krestac
C.2.3.3.1.	C.2.3.2.12.	Livade vrkutâ i žučkaste zobike
C.2.5.1.1.	C.2.2.2.4.	Livade-košanice obične beskoljenke i panonskog grašara
C.3.4.1.1.	C.3.4.3.3.	Ličke vrištine
C.3.4.1.2.	C.3.4.3.4.	Bujadnice
C.3.5.1.8.	C.3.5.3.9.	Travnjak vlasulja
C.4.1.3.2.	C.5.3.1.7.	Rudina šašuljice i zelene zečine
C.5.2.1.3.	C.5.2.2.	Šumske čistine, rubovi šumskih putova
D.1.2.1.5.	D.2.5.	Sastojine obične borovice
D.3.3.	D.3.4.2.6.	Sastojine brnistre
D.3.3.1.	D.3.4.2.6.	Sastojine brnistre
D.3.3.1.1.	D.3.4.2.6.	Sastojine brnistre
D.3.4.1.1.	D.3.4.2.4.	Bušik ružmarina s mnogocvjetnom crnjušom
E.3.4.3.	E.3.4.8.	Submediteranske kestenove šume s krškim kukurijekom
E.4.6.5.	E.5.3.1.	Termofilna šuma jele i crnoga graba
I.1.5.5.	C.5.4.1.2.	Sjenovite zajednice običnog lopuha
I.1.5.5.1.	C.5.4.1.2.	Sjenovite zajednice običnog lopuha

Konačno, posljednja skupina promjera odnosi se na promjene u šumskim staništima čija je revizija provedena još 2014. godine. Neke od promjena donesene 2014. godine, u ovoj reviziji vraćene su na verziju iz 2009. godine s obzirom da je tijekom korištenja ustanovljeno da nisu bile potpuno praktične, te je nakon ponovnih konzultacija sa profesorom Josom Vukelićem sa Šumarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, koji je proveo obje revizije, dogovoreno da se klasifikacija ipak vrati na verziju korištenu do 2014. godine. Radi se o slijedećim promjenama:

E.3.1.6. Šuma hrasta kitnjaka i običnog graba s vlasuljom (2014) dijeli se na:

- E.3.1.6. Mješovite šume kitnjaka i običnoga graba s vlasuljom
- E.3.1.7. Šuma običnog graba s dlakavim šašem

E.3.2.2. Šuma hrasta kitnjaka sa sitnocvjetim petoprstom (2014) dijeli se na:

- E.3.2.2. Šuma hrasta kitnjaka s bekicama
- E.3.2.3. Šuma hrasta kitnjaka sa sitnocvjetim petoprstom

E.3.5.1. Šuma i šikara medunca i bijeloga graba (2014) dijeli se na:

- E.3.5.1. Šuma i šikara medunca i bijelograba
- E.3.5.2. Mješovita šuma i šikara hrasta duba i bjelograba

E.3.5.2. Mješovita šuma i šikara medunca i crnoga graba s vučjom stopom (2014) dijeli se na:

- E.3.5.3. Mješovita šuma i šikara medunca i crnoga graba s vučjom stopom
- E.3.5.4. Mješovita šuma hrasta duba i crnoga graba

E.8.2.1. Makija divlje masline i tršlje ili somine (2014) dijeli se na:

- E.8.2.1. Makija divlje masline i tršlje
- E.8.2.4. Makija divlje masline i somine

Valja napomenuti da su svim dodanim staništima, kao i staništima koja su prebačena na novo klasifikacijsko mjesto unutar NKS-a pridruženi i novi klasifikacijski kodovi. Kodovi onih staništa koja su izbrisana prilikom ove revizije, također su izbrisani te nisu ponovno upotrebljavani. Na taj način osigurano je da je svaki kod upotrijebljen samo jednom, te nije moguće da se pod istim kodom prije ove revizije navodilo jedno stanište, a nakon revizije da se navodi neko novo stanište.

Opisi svakog pojedinog stanišnog tipa nalaze se u dokumentu *Nacionalna klasifikacija staništa – V. nadopunjena verzija 2018.* koja se objavljuje na mrežnim stranicama Zavoda za zaštitu okoliša i prirode: <http://www.haop.hr>. Kao što je vidljivo iz ovog obrazloženja, V. nadopunjena verzija NKS-a sadrži veći broj promjena pa će stoga biti objavljena tek po službenoj objavi novog Pravilnika.

3. Prijedlog izmjena Priloga II Pravilnika

Prilog II Pravilnika donosi popis ugroženih i rijetkih stanišnih tipova od nacionalnog i europskog značaja zastupljenih na području Republike Hrvatske. Temeljem provedene revizije NKS-a, određen dio novootkrivenih ili opisanih staništa smatra se ugroženim na nacionalnoj ili europskoj razini te ih je potrebno uvrstiti na Prilog II Pravilnika. Dodatno, dio staništa za koja se utvrdilo da su nestala i više ne postoje u RH, potrebno je izbrisati sa Priloga II.

Ukupan popis ugroženih i rijetkih stanišnih tipova od nacionalnog i europskog značaja dan je u Prilogu II ovog obrazloženja. U Prilogu IV ovog obrazloženja naznačene su izmjene između Priloga II starog i novog Pravilnika i to na sljedeći način: staništa koja se predlažu za uvrštavanje na popis ugroženih i rijetkih staništa obojana su žuto, a staništa koja se predlažu za brisanje sa popisa označena su zelenom bojom. Dodatno, za velik broj staništa izmijenjen je, odnosno nadopunjen, kriterij uvrštavanja na Prilog II Pravilnika, a te su promjene označene plavom bojom. Sva staništa navedena na određenoj klasifikacijskoj razini NKS-a uključuju i sve niže klase staništa.

Za uvrštavanje na Prilog II Pravilnika predlaže se sljedećih osam staništa:

- B.1.5. Serpentske stijene
- B.2.4. Pionirske zajednice na karbonatnim osulinama
- C.3.1.2. Subpanonski travnjaci na praporu
- D.2.5. Sastojine obične borovice
- D.3.4.2.7. Sastojine feničke borovice
- E.5.3. Termofilne šume jele i crnoga graba
- I.1.7.2. Zajednica crvene lobode
- K.4. Povremena krška jezera

Za brisanje sa Priloga II predlažu tri staništa:

- C.2.3.2.8. Livade talijanskog (ili višecvjetnog) ljulja
- C.2.3.2.13. Intenzivno šišane tratine
- H.4.1.1.2. Napušteni rudnici i podzemni prolazi

Kriteriji za uvrštavanje na Prilog II Pravilnika navedeni su uz svako pojedino stanište u Prilogu II ovog obrazloženja.

4. Prijedlog izmjena Priloga III Pravilnika

Prilog III Pravilnika navodi popis prirodnih stanišnih tipova od interesa za Europsku uniju, koji su prirodno rasprostranjeni na teritoriju Republike Hrvatske.

Svatom stanišnom tipu navedenom na Dodatku I Direktive o staništima, prisutnom u Republici Hrvatskoj, pridružen je popis staništa sukladno NKS-u.

Revizijom NKS-a te dodavanjem novih staništa, utvrđeno je da određeni stanišni tipovi prisutni u Republici Hrvatskoj odgovaraju Natura 2000 stanišnim tipovima, te se ukazala potreba nadopune Priloga III novim staništima. Dodatno, s obzirom da su određena staništa eliminirana iz NKS-a jer ne dolaze ili više ne postoje na teritoriju Hrvatske, potrebno je bilo korigirati popis staništa značajnih za ekološku mrežu i u tom smislu.

Cjelovit popis stanišnih tipova prisutnih na području Republike Hrvatske značajnih za ekološku mrežu Natura 2000 dan je u Prilogu III ovog obrazloženja. U Prilogu IV ovog obrazloženja prikazana je usporedba Priloga III starog i novog Pravilnika i to na slijedeći način: staništa prisutna u Hrvatskoj s kojima se predlaže nadopuna popisa staništa značajnih za ekološku mrežu Natura 2000 prikazan je žutom bojom, a staništa koja se predlažu za izbacivanje s tog popisa obojana zelenom bojom. Nadalje, uslijed klasifikacijskih promjena unutar NKS-a određena staništa značajna za ekološku mrežu promijenila su dosadašnji klasifikacijski kod, te su takve promijene označene plavom bojom. Sva staništa navedena na određenoj klasifikacijskoj razini NKS-a uključuju i sve niže klase staništa.

Popis novih stanišnih tipova sukladno NKS-u od interesa za Europsku uniju je sljedeći:

1110 Pješčana dna trajno prekrivena morem

G.4.2.4. Biocenoza krupnih pijesaka i sitnih šljunaka pod utjecajem pridonjenih struja (samo u zoni infralitoralne)

1130 Estuariji

G.3.2.3. Biocenoza zamuljenih pijesaka zaštićenih obala

3130 Amfibijska staništa Isoëto-Nanojuncetia

A.4.2.1.5. Zajednica četverbridne jezenice

*3170 Mediteranske povremene lokve

A.4.2.1.6. Sastojine žabljeg sita

*3180 Povremena krška jezera (Turloughs)

K.4. Povremena krška jezera

3270 Rijeke s muljevitim obalama obraslim vegetacijom sveza *Chenopodium rubri* p.p. i *Bidention* p.p.

I.1.7.1.1. Zajednica vodenog papra i trodjelnog dvozuba

I.1.7.2. Zajednica crvene lobode

5130 Sastojine *Juniperus communis* na kiseloj ili bazičnoj podlozi

D.2.5. Sastojine obične borovice

5210 Mediteranske makije u kojima dominiraju borovice *Juniperus* spp.

D.3.4.2.7. Sastojine feničke borovice

E.8.2.4. Makija divlje masline i som

*6110 Otvorene kserotermofilne pionirske zajednice na karbonatnom kamenitom tlu

B.2.4. Pionirske zajednice na karbonatnim osulinama

B.2.4.1. Pionirska zajednica sukulenata

B.2.4.2. Sastojine planinske hrapavice

6170 Planinski i pretplaninski vapnenački travnjaci

C.4.1.1.6. Planinske rudine busenaste zvjezdoglavke i osmerolatičnog drijasa

C.4.1.1.7. Planinske rudine busenaste zvjezdoglavke i šiljasog šaša

(*6210 Suhi kontinentalni travnjaci (*Festuco-Brometalia*) (*važni lokaliteti za kaćune)

C.3.3.1.8. Travnjak sadlerove šašike

*6250 Panonski stepski travnjaci na praporu

C.3.1.2. Subpanonski travnjaci na praporu (C.3.1.2.1. Travnjak češljaste pirike)

6420 Mediteranski visoki vlažni travnjaci *Molinio-Holoschoenion*

C.2.5.3. Vlažni visoki mediteranski pašnjaci (C.2.5.3.1. Vlažni visoki mediteranski pašnjaci)

6510 Nizinske košanice (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)

C.2.3.2.5. Livade šušlavca i končare

7220 Izvori uz koje se taloži sedra (*Cratoneurion*) – točkaste ili vrpčaste formacije na kojima dominiraju mahovine iz sveze *Cratoneurion commutati*

A.3.4. Karbonatna vrela (do sada nije bio uključen u ovu klasu, ali odgovara opisom)

7230 Bazofilni cretovi

C.1.1.1.7. Cret peterocvjetne jezernice

8120 Karbonatna točila *Thlaspietea rotundifolii*

B.2.1.1.6. Točilo mahovinaste merinke i vapnenačke lastreje

B.2.1.2.1. Zajednica mahovina i sitne pušine

8210 Karbonatne stijene sa hazmofitskom vegetacijom

B.1.3.1.3. Zajednica uskolisne šašike i učkarskog zvončića

B.1.3.2.3. Zajednica krhke papratke i učkarskog zvončića

*9180 Šume velikih nagiba i klanaca *Tilio-Acerion*

E.4.4.1. Šuma gorskoga javora i višelisnate režuhe dinarskog područja

E.4.4.4. Šuma srebrnolisne lipe s čekinjavom papratnjačom

*91E0 Aluvijalne šume (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)

E.2.1.10. Šuma poljskoga jasena s razmaknutim šašem

91K0 Ilirske bukove šume (*Aremonio-Fagion*)

E.4.5.2. Šuma bukve s crnim kukurijekom

E.5.2.2. Dinarska bukovo-jelova šuma s mišjim uhom (subasocijacija s bijelim šašem)

91L0 Ilirske hrastovo-grabove šume (*Erythronio-Carpinion*)

E.3.1.9. Šuma hrasta lužnjaka i običnoga graba dinarskoga područja

E.3.1.10. Šuma hrasta lužnjaka, običnoga graba i šparožine mediteranskoga područja

9260 Šume pitomog kestena (*Castanea sativa*)

E.3.4.8. Submediteranske kestenove šume s krškim kukurijekom

E.4.2.3. Šuma bukve i pitomoga kestena

E.4.3.3. Šuma pitomoga kestena s prasećim zeljem

92D0 Mediteranske galerije i šikare (*Nerio-Tamaricetea*)

D.3.2.3. Zajednice dalmatinske metlike (D.3.2.3.1. Šikare dalmatinske metlike)

D.3.2.4.1. Šikare kupine i oleandra

9340 Vazdazelene šume česmine (*Quercus ilex*)

E.8.1.4. Šuma i makija tršlje i vazdazelene krkavine

9410 Acidofilne šume smreke brdskog i planinskog pojasa (*Vaccinio-Piceetea*)

E.7.3.1. Gorska šuma smreke sa šumskim pavlovcem

*9530 (Sub-) mediteranske šume endemičnoga crnoga bora

E.7.4.7. Šuma dalmatinskog crnog bora sa sominom

Dodatno, osim što su postojeći stanišni tipovi od interesa za Europsku uniju nadopunjeni novim staništima, tijekom revizije NKS-a, uvršten je stanišni tip **B.1.5. Serpentinske stijene** koji odgovara Natura stanišnom tipu **8220 Silikatne stijene sa hazmofitskom vegetacijom**. Do sada ovo stanište nije bilo evidentirano na području Republike Hrvatske te nije bilo navedeno na referentnom popisu staništa od interesa za Europsku uniju prisutnih u Hrvatskoj. Stoga predlažemo uvrštavanje ovog stanišnog tipa na Prilog III Pravilnika.

Također, temeljem zaključaka proizašlih sa biogeografskog seminara održanog u rujnu 2014. godine stanišni tip **7130 Kompleksni cretovi („Blanket bogs“)** nisu rasprostranjeni u Hrvatskoj, te je dogovoreno da će ta staništa biti interpretirana u okviru stanišnog tipa **7110 Gorski tresetni cret**. Stoga je i tu promjenu nužno unijeti u novi Pravilnik.

Revizija NKS-a uključivala je i isključivanje određenog broja staništa koji ne dolaze na području Republike Hrvatske iz nekog od ranije objašnjenih razloga. Dio tih staništa bio je značajan za ekološku mrežu Natura 2000 te naveden na Prilogu III Pravilnika. S obzirom da ta staništa ne dolaze u Republici Hrvatskoj, potrebno ih je ukloniti sa Priloga III, te korigirati popis staništa značajnih za ekološku mrežu Natura 2000.

Popis staništa sukladno NKS-u koja se predlažu za brisanje sa Priloga III Pravilnika je slijedeći:

1140 Muljevita i pješčana dna izložena zraku za vrijeme oseke

F.3.2. Supralitoralni šljunci i kamenje (ne odgovara interpretaciji stanišnog tipa 1140)

G.2.3. Mediolitoralni šljunci i kamenje (ne odgovara interpretaciji stanišnog tipa 1140)

*1150 Obalne lagune

G.4.4. Cirkalitoral kraških morskih jezera (ne pojavljuje se u *1150)

3130 Amfibijska staništa *Isoëto-Nanojuncetea*

A.4.2.2.1. Zajednica dvostupke i viličastog resastog šilja (stanišni tip ne postoji u RH)

3150 Prirodne eutrofne vode s vegetacijom *Hydrocharition* ili *Magnopotamion*

A.3.2.2. Zajednice flotantne mješinke (izmijenjena sintaksonomija, stanišni tip ostaje u 3150 ali pod drugim kodom)

*3170 Mediteranske povremene lokve

A.4.2.1.2. Zajednica sitnog trpuca i razgranjene trnike (stanišni tip ne postoji u RH)

4030 Europske suhe vrištine

C.3.4.1. Zapadnoeuropske vrištine (pogrešna sintaksonomija ali Ličke vrištine kao stanišni tip ostaju unutar 4030)

C.3.4.3.4. Bujadnice

6440 Livade *Cnidion dubii*

C.2.2.2.2. Livade bodljazobi i blijede djeteline (stanišni tip ne postoji u RH)

6170 Planinski i pretplaninski vapnenački travnjaci

C.4.1.2.2. Travnjaci dugodlake smilice i ljubičaste vlasulje (stanišni tip ne postoji u RH)

*6230 Travnjaci tvrdače (*Nardus*) bogati vrstama

C.3.4.3.1. Zajednica vlasaste vlasulje (stanišni tip ne postoji u RH)

62A0 Istočno submediteranski suhi travnjaci (*Scorzoneretalia villosae*)

C.3.5.1.7. Kamenjarski pašnjak uspravnog ovsika i jadranske vlasulje (stanišni tip ne postoji u RH)

C.3.5.2.5. Kamenjara crvenog primorskog vriska i šaša crljenike (stanišni tip je izbačen budući je objedinjen unutar C.3.5.2.1. te kao takav ostaje unutar 62A0).

C.3.5.3.5. Travnjak uspravnog ovsika i brdskog šaša (stanišni tip ne postoji u RH)

8120 Karbonatna točila *Thlaspietea rotundifolii*

B.2.1.1.2. Zajednica planinskog mekinjaka (stanišni tip ne postoji u RH)

92D0 Mediteranske galerije i šikare (*Nerio-Tamaricetea*)

D.3.2.2. Sastojine (galerije) oleandra (izmijenjena klasifikacija)

5. Prilozi

1. **Prilog I:** Popis stanišnih tipova prisutnih u Republici Hrvatskoj – Nacionalna klasifikacija staništa (NKS)
2. **Prilog II:** Popis ugroženih i rijetkih stanišnih tipova od nacionalnog i europskog značaja zastupljenih na području Republike Hrvatske
3. **Prilog III:** Popis prirodnih stanišnih tipova od interesa za Europsku uniju, koji su prirodno rasprostranjeni na teritoriju Republike Hrvatske
4. **Prilog IV:** Promjene u Prilozima I, II i III u odnosu na Pravilnik o popisu stanišnih tipova, karti staništa te ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima („Narodne novine“ broj 88/2014.)

